

LANDSCHAPS KRANT

11

APRIL 2013

Deze landschapskrant van het Regionaal Landschap Zuid-Hageland wordt gratis verspreid in de gemeenten Boutersem, Geetbets, Glabbeek, Hoegaarden, Kortenaken, Landen, Linter, Tienen en Zoutleeuw. Ze wordt gedrukt met de financiële steun van deze gemeenten, de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Overheid.

INHOUDSTAFEL

Hagen, heggen en houtkanten	01
Walk for Nature	01
Koesterrubriek – nieuws uit de regio	02
Bijen- en Bloesemdag	03
Proef je streek	04
Korte berichten	04
Herken de plek	04

BIODIVERSITEIT IN DE KIJKER

Hagen, heggen, houtkanten

Hagen, heggen en houtkanten zijn verbindingen in een landschap dat vandaag lijdt onder een grote mate van versnippering. Vandaar dat ze weleens groene aders genoemd worden. Dieren gebruiken ze als rustplaats, schuilplaats of sluipteg. Verschillende soorten vogels broeden er in. Vleermuizen jagen er. En amfibieën gebruiken hen als snelwegen. Via deze groene aders kunnen ze zich namelijk veilig en snel verplaatsen. Deze kleine landschapselementen zijn typisch voor onze streek. Het Hageland

heeft zijn naam niet gestolen. Sommige hagen zijn honderden jaren oud. Ze werden aangeplant als veekering en om voldoende brand- en geriefhout te hebben. In het Haspengouwse deel van onze streek zijn deze groene aders onlosmakelijk verbonden met holle wegen.

Wil je zelf een steentje bijdragen aan dit groene netwerk of vind je een haag, heg of houtkant charmant? Neem dan gauw een kijkje op pagina 4 van deze landschapskrant.

> Sleedoornpage houdt van heggen
© Peter Van der Wijst / Buiten-Beeld

> Sleedoornbloesem
© Wouter Pattyn / Naturallight

BESTE LEZER

Na een lange winter ontwaken natuur en landschap en is de lente volop aanwezig. Als je buiten loopt zie je dat alles weer groen ziet en gonst van het leven. Het regionaal landschap werkt samen met lokale partners om al dit moois te bewaren en te stimuleren. Zo zijn er dit voorjaar weer heel wat boeiende activiteiten die onze natuur in de kijker zetten. Infoavonden over wilde bijen en zwaluwen, een gidsbeurt over onze natuursteen in de Sint-Leonarduskerk in Zoutleeuw en het familie-evenement Bijen- en Bloesemdag in het Vinne. Ook achter de schermen wordt er ijverig gewerkt. Zo werden afgelopen winter weer volop hoogstam fruitbomen geplant, poelen gegraven en kreeg het beheer van historische parken een duwtje in de rug. Samen maken we onze streek nog aantrekkelijker.

Marc Wijnants,
voorzitter Regionaal Landschap Zuid-Hageland

Walk for Nature 2013
Wandelen voor meer Biodiversiteit
Willebringen, 9 juni 2013

Natuurpunt Oost-Brabant organiseert het negende jaar op rij Walk for Nature. Tijdens deze dag kan je proeven van stukjes topnatuur in onze streek en kennismaken met het werk van Natuurpunt. Het dagvullende programma omvat een vroege vogelwanding, een mini-symposium en kennismaking met het unieke landschap door uitgestippelde wandelcircuitjes. Het programma vind je op de achterzijde van deze bon of op www.walkfornature.be.

Natuurpunt Oost-Brabant nodigt de lezers van de landschapskrant uit om tegen inlevering van deze bon deel te nemen aan de helft van de prijs.

**natuurpunt
oost-brabant**

€8

€4
per gezin

€4

€2
per persoon

Elke deelnemer aan de Walk for Nature steunt met zijn toegangsticket de aankoop van bijkomende natuurgebieden.

KORTINGSBON

Je hebt meer buren dan je denkt

Iedereen kan een handje toesteken om onze koesterburen te helpen. Dit zijn plant- of diersoorten die best wat hulp kunnen gebruiken om te overleven in onze regio. We zetten ter inspiratie enkele mooie voorbeelden van gemeenten, verenigingen, scholen of burgers in de kijker.

Op stap met Victor Veldleeuwerik

In september werd het startschot gegeven voor het kersverse koesterburenjaar in Vrije Basisschool 'De Mozaïek' in Roosbeek. De kinderen werken het hele schooljaar rond koesterburen als de eikelmuis, zwaluwen, vleermuizen en akkervogels, zoals de veldleeuwerik. Eind september ging de tweede graad met RLZH en de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) op stap om het leefgebied van Victor Veldleeuwerik en zijn vrienden te leren kennen. Ze leerden welk voedsel akkervogels nodig hebben en hoe ze hun nest beschermen. Ze leerden ook dat een zangpost niets met een brievenbus te maken heeft en dat je maar beter je eigen vogelroep kent tussen al die akkervogels. In oktober deden de kinderen beheerswerken in het natuurpuntreservaat 'Terrassen van Kumtich' en in januari hielpen ze de akkervogels in de barre winter door graan te strooien met de VLM.

KOESTERBUREN

- Bedrijvencentrum **Tienen** plantte afgelopen winter inheemse struiksoorten op een wachtgrond in bedrijventerrein 'Grijpen' te Tienen. Van deze tijdelijke natuur zullen heel wat vogels en insecten profiteren.

- Natuurpunt Velpe Mene kern **Glabbek** en RLZH hingen begin maart een tiental eikelmuis nestkasten op bij mensen thuis. Op deze manier krijgt de eikelmuis een extra kans in de streek.
- Het nieuwe kinderbestuur van **Geetbets** verkoos dit schooljaar koesterbuur de ijsvogel voor de scholenwerking van Geetbets. De leerlingen van 'Te Velde', 'Hupsakee' en 'de Knipoog' ondernemen dit voorjaar een aantal acties om deze kleurige vogel beter te leren kennen en hem te helpen.
- In Zoutleeuw zijn de leerlingen en leerkrachten van school Sint Leonardus druk in de weer voor een koesterburenpad. In februari maakten de kinderen kennis met de biotopen van verschillende koesterburen in **Zoutleeuw**: geelgors, kamsalamander, woudaap, huiszwaluw, eikelmuis en dwergvleermuis.

Heb je vragen over de campagne of zit je met een leuk idee?
Vind alle informatie op www.koesterburen.be

't Kareeltje: Een domein om te koesteren

Vorig najaar gingen de werken in 't Kareeltje in Wommersom van start. Samen met school 'De Zandloper', Natuurpunt Linter en RLZH wil de gemeente hier een rustige plek maken voor alle inwoners van Linter. Dit gebeurt door middel van demo's voor biodiversiteit in eigen tuin. Zo herstelde de gemeente de poel en legde een steigertje aan. Er werden fruitbomen en schaduwboomen bijgeplant. Tenslotte legde men ook vijf hagen aan. De kinderen van de school helpen mee om 't Kareeltje aantrekkelijk te maken voor koesterburen zoals de eikelmuis, kamsalamander en zomertortel. Dit voorjaar bouwen ze een insectenhotel in de aanwezige hoogstamboomgaard.

“Op dit domein kan je inheemse haagsoorten zien, oude fruitrassen proeven en wie weet binnenkort de kamsalamander spotten.”

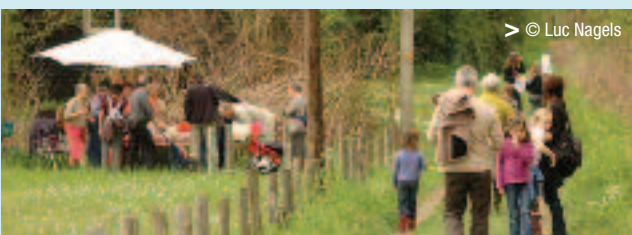
Schoolkinderen vinden hier een avontuurlijke en groene speelplaats. Ze kunnen van op het steigertje het leven bestuderen in de poel, een fruitles krijgen in de boomgaard of de bijtjes tellen die in en uit het insectenhotel vliegen.

't Kareeltje, Kareelovenstraat, 3350 Wommersom (Linter)

Wandel in Willebringen voor meer natuur

Op zondag 9 juni gaat in het ruilverkavelingsgebied Willebringen de Walk for Nature 2013 van Natuurpunt Oost-Brabant door. Natuurpunt Velpe-Mene heeft hier een netwerk van natuur-

Waar?
Buurthuis Willebringen
Willebringestraat 34, 3370 Willebringen (Boutersem)

Parkeergelegenheid is aangegeven door wegwijzers.
Deelnemers nemen deel aan de tombola GeefomNatuur.
Meer info: www.natuurpunt/velpe-mene.be

reservaten. Deze natuurgebieden versterken de natuurwaarden en de kwaliteit van het agrarisch gebied binnen de ruilverkaveling.

PROGRAMMA:

- Voormiddag:**
- Vroege vogelwandelingen om 7u30, 8u en 8u30.
 - Vrije wandelingen in natuurgebieden en het agrarisch gebied
 - 10u30: symposium en aansluitend receptie
 - Lancering fotowedstrijd: 'mijn leukste plekje in het landschap'

- Namiddag (vanaf 13u30):**
- Wandelen, ontdekken en genieten met het hele gezin op aangeduide circuits met landschapsposten op verschillende haltes
 - Natuurzoektocht voor kinderen
 - Gezinsfietstocht
 - Stands, hapje/tapje, poppenkast voor de kinderen
 - Circusnummers en optredens

Bijen- en Bloesemdag 5 mei

Provinciedomein Het Vinne Zoutleeuw

Uitgebreide informatie
vind je op www.rlzh.be
of bel ons op 016 81 52 77.

EEN LENTEDAG VOOR DE HELE FAMILIE

Geniet met het gezin van een heerlijke lentepicknick in het prachtige provinciedomein Het Vinne. Laat je meevoeren in de wondere wereld van de bijen en proef hun lekkere honing. Trek voor een wandeltocht de natuur in en verken al zzzzzzoemend de lente!

Vrije toegang van 11 tot 17u. Provinciedomein Het Vinne, Ossenwegstraat 70, 3440 Zoutleeuw

Boordevol kinderactiviteiten

Wil je er zelf uitzien als een bij of vlinder? Ga dan langs de grimestand en verander in een zzzzzzoemende bij. Speel 'Hoe word ik een bij' of luister naar bijenverhalen en knutsel een hotel voor meneer of mevrouw Vliesvleugel. Ken je de sjoelbak nog? Waag je kans op onze Vlaamse kermis vol oude kinderspelen. [Doorlopend](#)

Verken de natuur

Trek er op uit met een begeleide ezeltocht (inschrijven verplicht). Misschien wil je wandelen rond het grote Vinnemeer? Vergeet dan je wandelschoenen niet en neem deel aan een van de talrijk gegidste wandelingen of trek er alleen op uit via een uitgestippeld wandelparcours. [Wandelparcours: doorlopend](#) - [Ezelwandeling: van 11 tot 16u](#)
[Kostprijs ezelwandeling](#): 5€ per persoon, groepen van max. 4 personen
[Inschrijven ezelwandeling](#) - www.rlzh.be - info@rlzh.be - 016 81 52 77
[Meer info](#) over de ezelwandeling vind je op www.dendolaard.be.

De wondere wereld van de bijen

Het bijendorp toont je de geheimen van wilde bijen en de honingbij. Kenners laten hun fascinerende leven zien. Liefhebbers vinden hun gading in infostanden, workshops, lezingen en gegidste rondleidingen.

[Doorlopend infostanden - rondleidingen: vertrek telkens op het uur](#)

Een heerlijke lentepicknick

Breng een dekentje mee en zoek jouw picknickplekje in het prachtige domein van Het Vinne. Kies voor een huisgemaakte picknick (inschrijven verplicht) en steun zo Natuurpunt Zoutleeuw of breng zelf je boterhammen mee. Verken na je picknick de infomarkt op het binnenplein van het Vinne. [Inschrijven picknick](#) - www.rlzh.be - info@rlzh.be - 016 81 52 77 [Picknick van 11 tot 14u, kostprijs picknick](#): volwassene 8€, picknick kind (tot 12j.) 4€.

Wedstrijdvraag: win een ezelwandeling!

Is het vosje een ... ☐ Vlinder ☐ Wilde bij ☐ Zweefvlieg ?

(Per winnaar is er een wandeling voor 4 personen, er zijn 3 winnaars. Winnaars worden op de hoogte gebracht van het tijdstip van hun ezelwandeling.) Meer info over de ezelwandeling vind je op www.dendolaard.be.

Deze dag wordt georganiseerd in samenwerking met Provinciedomein Het Vinne, stad Zoutleeuw, Natuurpunt Afdeling Zoutleeuw.

Stuur je antwoord voor 22 april naar info@rlzh.be, of naar RLZH - Schoolpad 43 - 3300 Hakendover en maak kans op een wandeling met een ezel op de Bijen- en Bloesemdag op 5 mei.

Proef je streek

GROOT KAASJESKRUID (MALVA SYLVESTRIS)

De naam kaasjeskruid wijst op de vruchtvorm van deze plant. De vruchten lijken op kleine kaasbolletjes. Vroeger speelden kinderen vaak met deze vruchten. De botanische naam Malva komt hoogstwaarschijnlijk van het Oudgriekse woord 'malassoo', wat verzachten betekent. Hierdoor worden meteen de geneeskrachtige eigenschappen van deze plant duidelijk. De slijmstoffen van deze plant zorgen voor een verzachtende werking van de luchtwegen en de huid. Deze slijmstoffen bevinden zich vooral in de bladeren en bloemen.

Groot kaasjeskruid is een nectarplant voor bijen en hommels en een waardplant voor de distelvlinder en het kaasjeskruidikkopje, een koesterbuur van Tienen. Je vindt het groot kaasjeskruid langs wegen, op droge weilanden en zonnige hellingen. Pluk deze plant niet in het wild, vlinders gebruiken hem om eitjes op te leggen. Voor gebruik in de keuken zaai je thuis zelf kaasjeskruid of koop je het gedroogd in de natuurwinkel.

komkommersoep met kaasjeskruidaccent

- ½ l kaasjeskruidthee (10 g kaasjeskruidbloemen op ½ l lauw water, 10 min laten trekken)
- 1 kg bloemige aardappelen
- 1 grote ajuin
- 1 grote komkommer
- 1 l water
- ½ l melk
- 3 dl room
- Peper, zout
- Enkele kaasjeskruidbloemen

Schil en was de aardappelen en snij ze in kleine stukjes. Pel de ajuin en snipper hem fijn. Schil de komkommer en snij hem door in de lengte, verwijder de zaadjes en snij het vruchtvlees in kleine stukjes. Breng het lichtjes gezouten water aan de kook. Voeg de aardappelen toe en laat 10 min koken. Hou het kookwater bij en draai de aardappelen door de roerzeef. Meng al roerend het kookwater onder de aardappelpuree. Blijf roeren en voeg melk en room toe. Doe er ook de fijngesneden ajuin, komkommerstukjes en kaasjeskruidthee bij. Laat alles ongeveer 5 min koken tot de komkommer zacht is. Breng op smaak met peper en zout. Schep in de borden en versier met kaasjeskruidbloemen. (Recept van Winiefred Van Killegem).

Herken deze plek en win... Waar staat dit restant van een windmolen?

Onze streek kan verrassend mooi uit de hoek komen. Ken jij deze plek? Waag je kans en win een streekpakket. Stuur vóór 30 mei het antwoord en jouw adresgegevens naar RLZH vzw, Schoolpad 43, 3300 Hakendover of mail ons op info@rlzh.be.

COLOFON

Het Regionaal Landschap Zuid-Hageland vzw (RLZH vzw) is een samenwerkingsverband tussen het Vlaams Gewest, de Provincie Vlaams-Brabant, de negen aangesloten gemeenten en verenigingen actief rond natuur en landschap, recreatie en toerisme, landbouw en jacht, RLZH vzw vormt een regio van 38.461 ha in het zuidoosten van de provincie Vlaams-Brabant. De regio omvat negen gemeenten en telt ongeveer 95.000 inwoners. Het RLZH vzw wil in overleg met alle gebruikers van de open ruimte werken aan duurzame natuur- en landschapszorg. Zo maken we onze streek nog aantrekkelijker. We nodigen bewoners en bezoekers uit om op een zorgzame manier te genieten van onze typische landschappen en natuur.

De landschapskrant Zuid-Hageland wordt gratis verspreid op 45.000 exemplaren en is een uitgave van:

Regionaal Landschap Zuid-Hageland vzw
Schoolpad 43, 3300 Hakendover
Tel: 016-81 52 77, fax 016-81 96 13

Verantwoordelijke uitgever:
Marc Wijnants

Werken mee aan deze editie

Redactie: Raf Stassen
Katrien Schulz
Hanne Vandewaerde
Joachim Lambrechts
© RLZH
tenzij anders vermeld
Vormgeving: www.ramdesign.be
Druk: Drukkerij Van Ruys

Deze uitgave is mogelijk gemaakt met de steun van de Provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Overheid.

> **Vragen, suggesties of opmerkingen:**
bel op 016-81 52 77
of contacteer ons op
info@rlzh.be

KORTE BERICHTEN

Activiteiten biodiversiteit en natuursteen

Infoavonden zwaluwen

- 8 april Glabbeek – 20u
Raadzaal van het gemeentehuis, Grotestraat 33, Glabbeek.
- 23 mei Hoegaarden – 20u
Raadzaal van het gemeentehuis, Gemeenteplein 1, Hoegaarden.

Meer info

Hanne Vandewaerde - 016/81 55 49
hanne.vandewaerde@rlzh.be

Dag van het park Hoegaarden: de ringslang

Zondag 26 mei – 14u
Wandeling in het kasteelpark van Meldert
Ingang park van Meldert
(poort hoek Bosberg)
Meer info: Pieter Abts 016/82 18 36

Zondag 2 juni – natuursteen in de Sint-Leonarduskerk Zoutleeuw

14u – 15u
Toegang kerk: € 2,5 per persoon
Gids: Dr. Frans Doperé
Meer info
toeristische dienst Zoutleeuw -
011/781288 - toerisme@zoutleeuw.be

Streekverkenning Zuid-Hageland

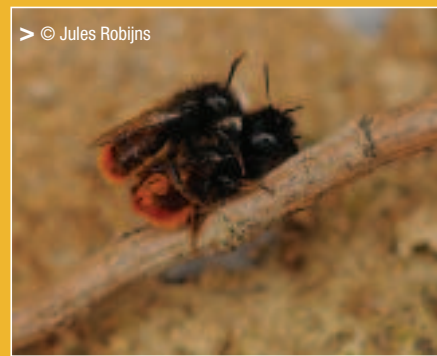
Verschillende zondagen in april, mei en juni. Programma op www.rlzh.be/nieuws/streekverkenning-zuid-hageland
Meer info
CVN, Iris Buedts, 03/205 17 58
iris.buedts@c-v-n.be

Nieuwe folder: “Maatwerk voor akkervogels, een integraal verhaal.”

RLZH heeft een nieuwe folder over de akkervogelwerking in Vlaams-Brabants Haspengouw. Deze folder ontstond in het kader van een project draagvlakverbreding landbouw en natuur van de Vlaamse Overheid. De folder is gratis verkrijgbaar bij het regionaal landschap (1,5 euro verzendkost) en bij de 9 gemeenten in ons werkingsgebied. Je kan hem ook downloaden op www.rlzh.be. **Meer info** 016 81 55 49 of bij hanne.vandewaerde@rlzh.be.

Infoavond wilde bijen

19 april – 20u – toegang gratis - Spreker: Nobby Thys
Cultuurcentrum Boutersem, Kerkomsesteenweg 55, 3370 Boutersem
Meer info: ingrid.beuls@vlaamsbrabant.be of 016 26 74 24

Al gehoord van de heggerank-bij, de tuinbladsnijder of de blauwe metselbij? Denk je bij vosje niet aan een bij maar aan een ander dier? Kom dan zeker luisteren en leer bloemen bekijken door een bestuivers-bril! Heb je interesse om de bijen een handje toe te steken? Het Regionaal Landschap Zuid-Hageland helpt je mee op weg.

Plant een haag

Hou je van het groene Hageland met zijn hagen en houtkanten? Bewonder je de bloe-
sems van de sleedoorn in de lente of geniet je van haar besenlikeur in de herfst? Misschien heb je zelf een oude haag en wil je deze herstellen? Of wil je een nieuwe haag of houtkant aanplanten? Neem dan contact op met het Regionaal Landschap Zuid-Hageland. Vanaf dit jaar planten en herstellen we **hagen, heggen en houtkanten**. Voor de voorwaarden, zie www.rlzh.be/wat-doen-we/hagen.

Woon je in het centrum van een stad of dorp en kom je niet in aanmerking voor dit project? Geen nood. Via de websites van 'Plant van Hier' en 'Bomenwijzer' kan je zelf uitmaken welke haagplanten en bomen het best passen bij jouw tuin. Voor advies over aankoop van plantgoed en uitvoering van het werk kan je bij het regionaal landschap terecht of kan je onze brochure 'Hagen, heggen en houtkanten' raadplegen.

Meer info: Hanne Vandewaerde, hanne.vandewaerde@rlzh.be, 016-81-55-49
www.rlzh.be/wat-doen-we/hagen - www.plantvanhier.be - www.bomenwijzer.be